

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره: :
شماره چاپ: :
شماره ثبت: :

طرح نمایندگان

عادی یک فوریتی دو فوریتی سه فوریتی

عنوان: طرح تخصیص ارز با نرخ ترجیحی به کالاهای اساسی

معاونت قوانین؛ بررسی و اظهار نظر نمایندگان
معاونت قوانین

این طرح در جلسه علنی مورخ ۹/۴/۳۹

اعلام وصول و در دفتر طرح ها و لوایح دبیرخانه اداره کل قوانین

به شماره ثبت ۶۴ و شماره ترتیب چاپ ۶۵

درج گردید

دبیر هیأت
رئیس
امضاء

اعلام وصول گردید.

به صورت عادی مطرح گردید و به صورت عادی

دبیر هیأت
رئیس
امضاء

عادی
 یک فوریتی
 دو فوریتی
 سه فوریتی

یک فوریتی
 دو فوریتی
 سه فوریتی

تذکره: اعلام وصول این طرح در اجرای ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ پس از اخذ نظر معاونت قوانین و در صورت عدم مغایرت آن با مواد قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی امکان پذیر خواهد بود.

و قریباً در قوانین

تاریخ: ۱۳۹۹ / ۴ / ۳

شماره: ۱۷۵۴۱

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، طرح ذیل که به امضاء ..... نفر از نمایندگان رسیده است جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

اختصاص ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی با نرخ ۴۲۰۰ تومان به ازای هر دلار، از ابتدای سال ۱۳۹۷ هزینه‌های بسیاری برای کشور در بر داشته است. نرخ ارز سه تا چهار برابری سامانه‌های نیما و سنا نسبت به نرخ ارز ترجیحی باعث شده است تا دستیابی به ارز ترجیحی و واردات بر اساس این نرخ، سودآوری بسیاری در بر داشته باشد.

درآمدهای ارزی دولت از محل صادرات نفت و گاز در هشت‌ماهه نخست سال ۱۳۹۷، تقریباً در حدود نصف ارز اختصاص داده شده به واردات کالاهای اساسی بوده و همین امر نشان می‌دهد که بخش قابل توجهی از ذخایر ارزی در دسترس کشور، در خدمت واردات کالاهای اساسی قرار گرفته است. تأمین این منابع از یک طرف منجر به افزایش بدهی ریالی دولت به بانک مرکزی می‌شود (به دلیل تأمین ارز به نرخ نیما توسط بانک مرکزی و عرضه آن به واردکننده کالاهای اساسی با نرخ ترجیحی توسط دولت) و از طرف دیگر منجر به افزایش تقاضای واردات کالای اساسی و نتیجتاً افزایش نرخ ارز در بازار شده که افزایش نرخ تورم را در پی دارد.

رانت قابل توجه توزیع شده بین واردکنندگان کالاهای اساسی و فساد ایجاد شده در این فرایند، غیرقابل چشم‌پوشی است. در حالی که مصرف همه گروه‌های کالاهای اساسی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ کاهش داشته و احتمالاً با افزایش قیمت آنها، در سال ۱۳۹۸ نیز این کاهش ادامه داشته است، اما واردات کالاهای اساسی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ افزایش داشته است. میزان رشد واردات برخی از این کالاها تا زمانی که مشمول دریافت ارز ترجیحی می‌شدند در کنار کاهش واردات آنها پس از خروج از شمول دریافت ارز ترجیحی، شاهد روشنی است که دلالت بر توزیع رانت قابل توجه ناشی از واردات این کالاها با نرخ ارز ترجیحی دارد.

صدمه وارد شده به تولیدکنندگان داخلی کالاهای اساسی نیز، از دیگر پیامدهای واردات این کالاها با ارز ترجیحی است. هزینه‌های تحمیل شده به کشور از محل تأمین ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی به حدی است که بازنگری در این سیاست را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر می‌نماید. بدین منظور طرح زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

موضوع طرح:

به منظور جلوگیری از هدر رفت منابع ارزی کشور و حمایت هدفمند و موثر از مصرف کنندگان و اقشار محروم: الف) جهت جلوگیری از افزایش قیمت‌ها، دولت مجاز است تا سقف منابع ارزی سهم دولت حاصل از صادرات نفت خام، گاز و میعانات گازی و حداکثر معادل ۵ میلیارد دلار برای واردات کالاهای اساسی با نرخ ارز ترجیحی، با اولویت ذرت، دانه‌های روغنی (سویا)، روغن خوارکی، نیمه جامد و مایع، جو، دارو و تجهیزات پزشکی، اختصاص دهد. ارز تخصیص یافته به سایر نیازهای وارداتی با نرخ ارز سامانه نیما محاسبه می‌شود.

ب) سازمان برنامه و بودجه مکلف است با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی از محل سرجمع بودجه عمومی و تا سقف X هزار میلیارد ریال، یارانه نقدی-کالایی در قالب یک کارت الکترونیک به سرپرست خانوارهای مشمول برای کالاهای اساسی و دارو از طریق بیمه‌ها پرداخت نماید. اعتبار موجود در کارت برای خرید کالای اساسی از مراکز توزیع است که دارای کد اقتصادی و دستگاه کارت‌خوان ثبت شده هستند و پس از شش ماه، قابلیت نقد شونددگی از طریق دستگاه‌های خودپرداز متصل به شتاب را دارد. بانک مرکزی مکلف است اطلاعات مورد درخواست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به منظور آزمون وسع درآمدی خانوارها را در اختیار این وزارتخانه قرار دهد.

ج) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف ۳ ماه با اتصال سامانه‌های موجود و تکمیل آنها، امکان پرداخت یارانه دارو و تجهیزات پزشکی به بیماران از طریق بیمه‌ها را فراهم کند. دانشگاه‌های علوم پزشکی و بیمارستان‌های دارای ردیف بودجه مستقل مکلفند حداکثر تا یک ماه پس از ابلاغ این قانون، حسابی مجزا برای گردش مالی دارو، لوازم و تجهیزات مصرفی پزشکی ایجاد کنند. شرکت‌های بیمه مکلفند هزینه‌های دارویی و تجهیزات و ملزومات مصرفی پزشکی را منحصراً در حساب‌های مذکور واریز کنند. منابع این حساب‌ها منحصراً جهت بازپرداخت هزینه‌های تأمین و تدارک دارو و تجهیزات پزشکی به داروخانه‌ها و شرکت‌های پخش تأمین کننده قابل استفاده است. هر گونه تخطی از احکام فوق، در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است. نحوه هزینه کرد موجودی حساب‌های مذکور، از مفاد مندرج در ماده ۱ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵ مستثنی می‌باشد.

آیین نامه اجرایی این حکم مشتمل بر مصادیق کالاهای اساسی مصرفی، میزان یارانه سرانه و نحوه ثبت مراکز داوطلب توزیع کالاهای اساسی یارانه‌ای و نیز خانوارهای هدف به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و سازمان برنامه و بودجه حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

عنوان طرح
طرح اصلاح ساز و کار تخصیص ارز و معاملات
کالاهای اساسی

موضوع
ارز با م

(د) به منظور کاهش هزینه‌های دولت و شفافیت در قیمت کالاهای اساسی وارداتی و تنظیم بازار، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است ارز تخصیصی جهت واردات کالاهای اساسی را بر مبنای قیمت و قرارداد تعهد معامله آن محصول (یا محصول قابل تولید از آن محصول) در بورس کالا تأمین نماید.

قیمت کشف شده محصول اولیه تولید یا فرآوری شده از کالاهای اساسی که در بورس کالا معامله می‌شود، با کسر هزینه‌های تولید و فرآوری مطابق اعلام دستگاه مربوطه، مبنای تخصیص ارز خواهد بود.

(ه) به منظور تأمین ذخایر استراتژیک کالاهای اساسی، دولت مکلف است از طریق برگزاری مناقصه در بورس کالا، واردات آن کالا را به برندگان واگذار کرده و بر مبنای قیمت کشف شده در بورس، ارز را به واردکنندگان تخصیص نماید.

وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرف یک ماه از این قانون، آیین نامه اجرایی این تبصره را با مشورت وزارتخانه‌های اقتصاد و امور دارایی، جهاد کشاورزی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، به تصویب هیئت وزیران برساند.

